

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PROFIL GURU KOKURIKULUM SEKOLAH MENENGAH

05-4506832

pustaka

BADARUDDIN BIN YEOP

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS
2007

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PROFIL GURU KOKURIKULUM SEKOLAH MENENGAH

BADARUDDIN BIN YEOP

**DISERTASI YANG DIKEMUKAKAN INI UNTUK MEMENUHI
SEBAHAGIAN DARIPADA SYARAT MEMPEROLEHI
IJAZAH SARJANA PENDIDIKAN
(PENGURUSAN DAN PERKEMBANGAN KURIKULUM)**

05-4506832

pustaka

05-4506832 pust

PustakaTBainun

ptbupsi

**FAKULTI SAINS KOGNITIF DAN PEMBANGUNAN MANUSIA
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS**

2007

05-4506832

pustaka.upsi.edu.my

Perpustakaan Tuanku Bainun
Kampus Sultan Abdul Jalil Shah

PustakaTBainun

ptbupsi

PENGAKUAN

Saya mengaku disertasi ini adalah hasil kerja saya kecuali nukilan dan ringkasan yang setiap satunya saya jelaskan sumbernya.

13 Disember 2007

BADARUDDIN BIN YEOP
M2003100115

DECLARATION

I hereby declare that the work in this dissertation is my own except for quotations and summaries which have been duly acknowledged.

13 Disember 2007

BADARUDDIN BIN YEOP
M2003100115

PENGHARGAAN

Saya mengambil kesempatan ini untuk menyampaikan setinggi-tinggi utusan penghargaan dan terima kasih kepada penyelia saya Profesor Dr. Nagendralingan Ratnavadivel selaku Pengarah Pusat Penjaminan Kualiti, UPSI yang telah banyak memberi bimbingan serta tunjuk ajar tanpa jemu dan penuh kesabaran sehingga terhasilnya disertasi ini.

Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada pihak pensyarah Universiti Utara Malaysia, Institut Perguruan Darul Aman, Kementerian Pelajaran Malaysia, Jabatan Pelajaran Negeri Kedah, Pejabat Pelajaran Daerah Kota Setar, Pengetua, Penolong Kanan Kokurikulum, Guru Penasihat Kokurikulum dan pelajar yang berkaitan kerana membantu saya dalam memberi maklumat berkaitan kokurikulum.

Kepada isteri dan anak-anak saya yang tersayang, setulus penghargaan yang tiada batasnya saya pohon berkat doa dan pengorbanan yang diberi. Akhir sekali ucapan penghargaan yang paling istimewa ditujukan kepada semua pensyarah UPSI yang telah memberi tunjuk ajar sepanjang pengajian serta rakan-rakan seperjuangan yang banyak membantu dalam segenap aspek.

Saya ingin merakamkan penghargaan dan jutaan terima kasih di atas budi yang telah kalian hulurkan,

BADARUDDIN BIN YEOP
(M2003100115)

FAKULTI SAINS KOGNITIF DAN PEMBANGUNAN MANUSIA,
PUSAT PENGAJIAN SISWAZAH,
UNIVERSITI PENDIDIKAN SULTAN IDRIS,
35900 TANJONG MALIM,
PERAK DARUL RIDZUAN.

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk membina profil guru kokurikulum di Malaysia. Profil tersebut dibina dengan meninjau profil guru kokurikulum yang dihasratkan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia, profil guru kokurikulum yang dikehendaki oleh pihak sekolah, pandangan pihak maktab perguruan dan universiti yang menyediakan guru kokurikulum untuk sekolah menengah serta pemerhatian terhadap amalan kokurikulum di beberapa sekolah menengah. Profil guru kokurikulum adalah berfaedah dan boleh dijadikan garis panduan untuk melatih bakal-bakal guru dalam bidang kokurikulum agar pelaksanaannya lebih berkesan, sistematik dan memenuhi aspirasi membentuk insan yang seimbang dari segi jasmani, emosi, rohani dan intelek sebagaimana terdapat dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Data kajian diperoleh dengan menggunakan kaedah analisis dokumen, temubual dan pemerhatian. Data tersebut di triangulasi untuk mengenalpasti ciri-ciri yang dijadikan sebagai asas kepada pembinaan profil guru kokurikulum. Kajian ini juga telah memberi perhatian terhadap cabaran yang dihadapi oleh guru kokurikulum di sekolah menengah serta bentuk penilaian yang dibuat. Pada keseluruhannya ini merupakan satu kajian deskriptif yang mementingkan pandangan mereka yang mempunyai prihatin serta kepentingan terhadap kokurikulum. Analisis dokumen melibatkan Surat-Surat Pekeliling Ikhtisas berkaitan kokurikulum (23 pekeliling), Dokumen Tatasusila Perguruan, Buku Panduan Pelaksanaan Gerak kerja Kokurikulum Maktab Perguruan serta Universiti Utara Malaysia dan Buku Panduan Pelaksanaan Kokurikulum Jemaah Nazir Sekolah. Penyelidik telah menemubual seramai 24 orang 'Stakeholders' kokurikulum dari peringkat Kementerian Pelajaran Malaysia, Jemaah Nazir Sekolah, Pensyarah, Pegawai Pelajaran Negeri serta Daerah, Pengetua dan Penolong Kanan Kokurikulum di sekolah yang terlibat. Pemerhatian terhadap pengendalian aktiviti kokurikulum dibuat ke atas enam buah sekolah yang cemerlang dalam kokurikulum pada tahun 2005 dan 2006 dalam daerah Kota Setar. Berdasarkan kaedah di atas satu triangulasi data hasil analisis dokumen, temu bual dan pemerhatian dibuat. Isu-isu utama yang ditonjolkan dari dokumen, temu bual dan pemerhatian disintesis untuk menjawab persoalan kajian dan mewujudkan profil guru kokurikulum. Berasaskan dapatan kajian, penyelidik telah membentuk satu cadangan 'Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah yang merangkumi tiga komponen iaitu komponen pengetahuan yang mengandungi lima ciri, komponen kemahiran yang mengandungi enam ciri dan komponen sikap yang mengandungi dua belas ciri. Penyelidik juga telah menghasilkan empat lagi profil guru kokurikulum iaitu kategori persatuan akademik, kelab hobi, sukan permainan dan badan beruniform.

ABSTRACT

This study aims to construct a profile for co-curriculum teachers in Malaysia. The profile was constructed by exploring the profile of the co-curriculum teacher as intended by the Ministry of Education Malaysia, the profile of the co-curriculum teacher required by schools, the views of personnel at a teacher education college and a university involved with producing co-curriculum teachers for schools. In addition observations were also done on how co-curriculum activities are being carried out several schools. The profile of the co-curriculum is of importance and can be used as a guideline for future co-curriculum teachers so that the implementation of co-curriculum is more effective, systematic and fulfils the aspiration of developing beings who are moiré balanced from the physical, emotional, religious and intellectual perspectives, as required by the National Philosophy of Education. The data for the study was obtained by using document analysis, interviews and conducting observations. The data obtained by different methods was triangulated to identify the characteristics which were used as a basis for constructing the profile of the co-curriculum teacher. This study also considered the challenges faced the co-curriculum teachers in secondary schools and the form of assessment that is being done. On the whole, this is a descriptive study that gives importance to the views of stakeholders, who have consideration for co-curriculum. The analysis of document involved professional circulars (23), document on the Ethics of Teaching, Guidebook on the implementation of co-curriculum in teacher education colleges and Northern University of Malaysia and also the Guidebook on the implementation of co-curriculum produced by the Federal Inspectorate of Schools. The researcher also interviewed 24 stakeholders from the level of the Ministry, Inspectorate, lecturers, state and district education officers, principals, and senior assistants dealing with co-curriculum. Observations were carried out on co-curriculum activities carried out by six secondary schools, in the district of Kota Setar, which excelled in co-curricular activities in 2005 and 2006. The data obtained by the various methods was triangulated. The salient characteristics obtained were synthesized to construct the proposed profile of the co-curriculum teacher. The profile consists of the main components: knowledge, which includes five characteristics, skills, which include six characteristics and attitude which consists of twelve characteristics.

ISI KANDUNGAN

<u>Tajuk</u>	<u>Halaman</u>
PENGAKUAN	ii
DECLARATION	iii
PENGHARGAAN	iv
ABTRAK	v
ABSTRACT	vi
ISI KANDUNGAN	vii - xi
SENARAI JADUAL	xii - xv
SENARAI RAJAH	xvi

BAB 1 : PENGENALAN

1.0	Pengenalan, Matlamat Kokurikulum dan Latar Belakang Pelaksanaan Kokurikulum	01
1.1	Penyataan Masalah	04
1.2	Objektif Kajian	05
1.3	Persoalan Kajian	06
1.4	Kepentingan Kajian	06
1.5	Kaedah Mendapatkan Data	07
1.6	Batasan kajian Lokasi Kajian Tahun Kajian	07
1.7	Pelaksanaan Kokurikulum di Institut Pendidikan	08
1.7.1	Pelaksanaan Kokurikulum di sekolah Bantuan penuh kerajaan. Pengenalan Laporan Kabinet 1979 dan Falsafah Sekolah Strategi Pelaksanaan Kokurikulum di sekolah-sekolah. Penerapan Nilai-nilai Dalam Kokurikulum	09 10 11 13 14
1.7.2	Pelaksanaan Kokurikulum dalam Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI) di Institut Perguruan Darul Aman (IPDA).	16
1.7.3	Pelaksanaan Kokurikulum Sarjana Muda Pendidikan di Universiti Utara Malaysia (UUM).	25

1.8	Definisi Operational	29
1.8.1	Kurikulum	
1.8.2	Kokurikulum	
1.8.3	Maktab atau Institut	
1.8.4	Universiti Utara Malaysia	
1.8.5	Kursus Perguruan Lepas Ijazah	
1.8.6	Gerak Kerja Kokurikulum (GERKO)	
1.8.7	Sarjana Muda Pendidikan	
1.8.8	Profil Guru Kokurikulum Kementerian Pelajaran Malaysia.	
1.8.9	'Stake Holder'	
1.8.10	Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006.	
	Kesimpulan	34

BAB 2 : TINJAUAN LITERATUR

	Pengenalan.	35
2.1	Kokurikulum dan Kepimpinan	35
	Guru dan Kokurikulum	37
	Pentadbiran Sekolah dan Kokurikulum	42
	Kokurikulum dari Perspektif Islam.	54
	Kepimpinan	57
2.2	Persepsi Terhadap Kokurikulum	59
2.3	Kesan-kesan Kokurikulum ke atas Pelajar.	68
	Kesimpulan	80

BAB 3 : METODOLOGI

	Pengenalan.	83
3.1	Reka Bentuk Penyelidikan Kualitatif.	84
3.2	Analisis Dokumen (Analisis Kandungan).	92
3.3	Cara Pengumpulan Data Profil Guru Kokurikulum.	94
3.4	Penyelidik Membuat Pemerhatian.	95
3.5	Penyelidik Membuat Analisis Dokumen.	96
3.6	Matrik Pengumpulan dan Analisis Data.	97
3.7	Jadual Temubual dengan 'Stake holder'.	97
3.8	Jadual Pemerhatian Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006.	99
3.9	Kaedah Penghasilan Profil Guru Kokurikulum.	100

BAB 4 : ANALISIS DATA

Pengenalan	101
4.1 Deskriptif temu bual responden.	104
4.2 Analisis temu bual berdasarkan kategori responden.	104
4.3 Analisis Dokumen.	213
Pengenalan.	
Pekeliling Ikhtisas Kementerian Pelajaran Malaysia yang Berkaitan dengan Pelaksanaan Kokurikulum.	213
Tatasusila Profesion Perguruan Malaysia.	216
Buku Panduan Jemaah Nazir Sekolah.	220
Buku Panduan Gerak Kerja Kokurikulum Maktab Perguruan.	221
4.4 Laporan Pemerhatian.	231
Laporan Pemerhatian 1	232
Laporan Pemerhatian 2	235
Laporan Pemerhatian 3	238
Laporan Pemerhatian 4	240
Laporan Pemerhatian 5	242
Laporan Pemerhatian 6	245
Kesimpulan Keseluruhan Pemerhatian.	247

BAB 5 : DAPATAN KAJIAN

Pengenalan	250
Perbincangan Dapatan	251
Dapatan Analisis Dokumen.	
Dapatan temu bual dengan 'Stake Holder'.	
Dapatan Pemerhatian.	
Cadangan Penyelidik.	
Cadangan Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah.	268 - 272
Kesimpulan.	276

BIBLIOGRAFI

LAMPIRAN

Lampiran	A	Soalan Temu Bual dengan 'Stake Holder'.
Lampiran	B	Deskriptif Temu Bual dengan 'Stake Holder'.
Lampiran	C	Senarai Profil 'Stake Holder'.
Lampiran	D	Senarai Profil Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006.
Lampiran	E	Surat Sokongan Kajian.

SENARAI JADUAL

<u>Jadual</u>		<u>Halaman</u>
3.1	Jadual Matrik Pengumpulan dan Analisis Data.	110
3.2	Perancangan Temu Bual dengan 'Stake Holder'.	111
3.3	Jadual pemerhatian Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006.	113
4.1	Data Responden 'Stake Holder' untuk temu bual.	116
4.2.1	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan satu.	119
4.2.2	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan satu.	122
4.2.3	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan satu.	124
4.2.4	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan satu.	127
4.2.5	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan dua.	129
4.2.6	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan dua.	131
4.2.7	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan dua.	134
4.2.8	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan dua.	136
4.2.9	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan tiga.	138
4.2.10	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan tiga.	141
4.2.11	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan tiga.	143

4.2.12	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan tiga.	145
4.2.13	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan empat.	148
4.2.14	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan empat.	150
4.2.15	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan empat.	153
4.2.16	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan empat.	156
4.2.17	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan lima.	159
4.2.18	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan lima.	165
4.2.19	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan lima.	170
4.2.20	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan lima.	175
4.2.21	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan enam.	181
4.2.22	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan enam.	185
4.2.23	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan enam.	189
4.2.24	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan enam.	192
4.2.25	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan tujuh.	197
4.2.26	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan tujuh.	201

4.2.27	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan tujuh.	204
4.2.28	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan tujuh.	208
4.2.29	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan lapan.	211
4.2.30	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan lapan.	214
4.2.31	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan lapan.	216
4.2.32	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan lapan.	219
4.2.33	Jadual analisis temu bual responden kategori A soalan sembilan.	222
4.2.34	Jadual analisis temu bual responden kategori B soalan sembilan.	224
4.2.35	Jadual analisis temu bual responden kategori C soalan sembilan.	225
4.2.36	Jadual analisis temu bual responden kategori D soalan sembilan.	226
4.3.1	Jadual Matriks Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah Berasaskan Analisis Dokumen.	239
4.3.2	Jadual Rumusan Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah Berdasarkan Analisis Dokumen.	240
4.3.3	Jadual Rumusan Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah Yang Mempunyai Maksud Sama Nilai.	241
4.3.4	Rumusan Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah Berdasarkan Keseluruhan Nilai Dalam Analisis Dokumen.	242
4.3.5	Jadual Kategori Profil Guru Kokurikulum Berdasarkan Analisis Dokumen.	243

4.4.1	Jadual Senarai Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006.	245
5.1	Jadual Matrik Rumusan Analisis Profil Guru Kokurikulum.	252
5.2	Jadual Matrik Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah Secara Umum.	267
5.3	Jadual Matrik Cadangan Profil Guru Kokurikulum Kategori Persatuan Akademik.	268
5.4	Jadual Matrik Cadangan Profil Guru Kokurikulum Kategori Kelab Hobi.	269
5.5	Jadual Matrik Cadangan Profil Guru Kokurikulum Kategori Sukan Permainan.	270
5.6	Jadual Matrik Cadangan Profil Guru Kokurikulum Kategori Badan Berunifom.	271
5.7	Jadual Matrik Perbezaan Profil Kategori Guru Kokurikulum Sekolah Menengah.	272

SENARAI RAJAH

Rajah

Halaman

1.1	Nilai-nilai Dalam Kokurikulum.	24
2.1	Tujuh Tabiat Orang Yang Berkesan	57
2.2	Model Gerak Kerja Kokurikulum Sekolah	58
3.1	Kerangka Konsep Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah.	114

BAB 1

Pengenalan

Aktiviti kokurikulum adalah sebahagian daripada kurikulum sekolah yang melibatkan semua pelajar. Aktiviti ini boleh dijalankan di dalam dan di luar bilik darjah, mengikut kesesuaian aktiviti. Dengan andaian bahawa semua pelajar tidak mendapat pengalaman tertentu di bilik darjah, maka aktiviti kokurikulum dapat menyediakan pelbagai pengetahuan dan pengalaman untuk perkembangan mental, minat, bakat, jasmani, rohani dan pembentukan nilai-nilai estetika serta sosial yang positif.

Matlamat Kokurikulum Di Sekolah.

Bagi memantapkan pelaksanaan kokurikulum di peringkat sekolah beberapa matlamat telah ditetapkan sebagai arah tuju yang perlu dicapai oleh pelajar. Matlamat yang dimaksudkan adalah seperti berikut ;

- i. Perseimbangan antara perkembangan mental dengan perkembangan sosial, jasmani dan rohani pelajar selaras dengan Falsafah Pendidikan Negara.

- ii. Pengukuhan interaksi dan intergrasi di kalangan pelajar sekolah.
- iii. Meningkatkan minat, bakat dan kemahiran pelajar dalam gerak kerja kokurikulum yang diceburi.
- iv. Pengukuhan dan pengayaan perkara yang dipelajari dalam bilik darjah serta peluasan pengetahuan dan pengalaman pelajar dalam bidang tertentu.
- v. Pengisian masa lapang pelajar dengan berfaedah, memberi kegembiraan serta pembinaan kesihatan dan kesejahteraan diri.
- vi. Peningkatan disiplin pelajar melalui penyemaian dan pemupukan nilai dan sikap positif, selaras dengan hasrat Rukunegara.
- vii. Peningkatan suasana sekolah yang lebih menarik dan mengembirakan pelajar.
- viii. Peningkatan penglibatan kerjasama dan sumbangan dua hala antara sekolah dengan ibu bapa dan masyarakat.

Latarbelakang Pelaksanaan Kokurikulum.

Kokurikulum adalah sebahagian daripada Kurikulum Kebangsaan. Sebagai sebahagian daripada Kurikulum Kebangsaan, maka pelaksanaan kokurikulum di sekolah adalah wajib. (Rujuk Seksyen 18, Akta Pendidikan 1996 (Akta 550). Kegagalan dan keengganan melaksanakan kegiatan kokurikulum di sekolah adalah satu kesalahan dan apabila disabitkan boleh didenda tidak melebihi lima ribu ringgit atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi tiga bulan atau kedua-duanya (Rujuk Seksyen 135(1) Akta Pendidikan 1996 (Akta 550) dan jika kesalahan itu dilakukan secara berterusan, maka apabila disabitkan sedemikian, seseorang itu dikenakan hukuman denda harian yang tidak melebihi lima ratus ringgit sebagai tambahan kepada apa-apa penalti lain yang boleh

dikenakan kepadanya di bawah Akta ini berkenaan dengan kesalahan itu, bagi setiap hari kesalahan itu dilakukan. (Rujuk Subseksyen 135(2) Akta 550).

Kokurikulum adalah sebahagian daripada bentuk proses pengajaran dan pembelajaran dalam sistem pendidikan negara. Bermatlamatkan lengkap melengkapi sistem pendidikan atau dengan lain perkataan satu proses kesinambungan pembelajaran dari bilik darjah, kokurikulum mempunyai falsafah tersembunyi bagi membentuk nilai-nilai murni dalam pendidikan. Ianya juga banyak mempengaruhi dan mendidik ciri-ciri kepimpinan, disiplin sendiri, patuh pada peraturan atau kumpulan, membentuk kemahiran bersosial yang sihat, membina kemahiran berkomunikasi, membina identiti serta personaliti dan kemahiran penyelesaian masalah. Menyedari betapa besarnya sumbangan kokurikulum terhadap pelajar adalah penting kepada penyelidik untuk melihat pelaksanaan dasar kokurikulum dalam kurikulum pendidikan perguruan di pusat-pusat pengajian tinggi dan di sekolah menengah. Melalui penyelidikan ini, penyelidik cuba membuat penyelidikan tentang profil guru kokurikulum sekolah menengah di daerah Kota Setar, Kedah Darul Aman sahaja.

1.1 Penyataan Masalah.

Dokumen-dokumen yang berkaitan pelaksanaan kokurikulum yang menjadi asas untuk penyediaan guru yang boleh mengendalikan aktiviti kokurikulum di sekolah perlu digunakan sebagai panduan dalam pendidikan perguruan. Hasrat kokurikulum tidak akan dicapai jika pendidikan perguruan sama ada di peringkat maktab perguruan (sekarang institut perguruan) atau di institut pengajian tinggi yang lain tidak memberi perhatian

yang sewajarnya dalam menyediakan guru yang juga boleh mengendalikan aktiviti kokurikulum di sekolah. Namun demikian kita perlu ada satu profil tentang guru kokurikulum yang boleh menjadi paksi untuk mendidik guru kokurikulum yang boleh mengendalikan aktiviti kokurikulum dengan memberi pengetahuan, membina kemahiran, sentiasa memupuk nilai yang positif di kalangan pelajar mereka apabila bertugas di sekolah nanti.

Banyak kritikan yang dibuat tentang pelaksanaan kokurikulum dan personel yang terlibat dalam melaksanakan kokurikulum dalam konteks pendidikan di Negara ini khususnya dalam membentuk personel di pusat pengajian pendidikan samada di Maktab Perguruan ataupun di universiti. Bertunjang pada persoalan asas kurikulum pendidikan bagi membentuk guru dalam bidang kokurikulum khasnya, didapati tidak ada satu dokumen yang nyata atau jelas apa itu 'Profil Guru Kokurikulum'.

Profil ini amat penting bagi memberi panduan membina kurikulum pendidikan guru dalam bidang kokurikulum. Profil ini penting dalam mengariskan panduan untuk membina kurikulum kokurikulum yang selaras dan terarah bagi mencapai objektif-objektif kokurikulum berasaskan keperluan atau kehendak-kehendak Kementerian Pelajaran Malaysia, Keperluan Jabatan Pelajaran Negeri dan Keperluan Sekolah. Dalam erti kata lain 'Profil Guru Kokurikulum' ini bagaikan acuan untuk menghasilkan 'Guru Kokurikulum' yang kreatif, komited, berdedikasi, berpengetahuan dan berinovatif.

Kokurikulum mempunyai nilai pendidikan yang tersembunyi yang amat berkesan dalam membentuk seseorang individu terutama bakal pendidik. Ia merupakan ramuan pelengkap kepada kepada system pendidikan negara. Nilai-nilai murni banyak terbentuk dan teruji semasa pelajar mengikuti proses pendidikan melalui aktiviti kokurikulum, proses ini penting kerana ia memberi kesan yang mendalam ke atas pembangunan ummah, kesejahteraan manusia, kedaulatan negara dan intergrasi kaum.

1.2 Objektif Kajian

Kokurikulum adalah kesinambungan daripada kurikulum pendidikan di negara ini. Kokurikulum berperanan lengkap melengkapi proses pendidikan di sekolah. Kokurikulum mempunyai banyak implikasi tersirat terutama dalam membentuk nilai-nilai murni pelajar. Objektif utama kajian ini dibuat ialah ;

1.2.1 Mengkaji ciri-ciri profil yang patut ada pada guru kokurikulum sekolah menengah.

1.2.2 Untuk menganalisis apakah ciri-ciri profil yang sepatutnya ada pada setiap guru kokurikulum sebagaimana yang dikehendaki oleh sekolah menengah.

1.2.3 Menyediakan satu ciri-ciri profil guru yang sesuai untuk dijadikan panduan Pembinaan kurikulum untuk program pendidikan sekolah menengah.

1.3 Persoalan Kajian

Berasaskan objektif tersebut persoalan kajian ini adalah seperti berikut :

- 1.3.1 Apakah profil guru kokurikulum yang dihasratkan oleh pihak Kementerian Pelajaran Malaysia ?
- 1.3.2 Apakah profil guru kokurikulum yang dikehendaki oleh pihak sekolah ?
- 1.3.3 Apakah profil guru kokurikulum yang dicadangkan untuk menjadi asas pembinaan kurikulum untuk program pendidikan guru sekolah menengah ?

1.4 Kepentingan Kajian

Maklumat yang dihasilkan daripada kajian ini mempunyai implikasi kepada perkara-perkara berikut;

- 1.4.1 Hasil kajian ini diharapkan dapat menjadi panduan pembentukan kurikulum kokurikulum di peringkat latihan perguruan agar pelaksanaan kokurikulum benar-benar dapat menjana 'Modal Insan Cemerlang'.
- 1.4.2 Hasil kajian ini diharapkan dapat membantu bahagian pendidikan guru memilih guru yang sesuai untuk melaksanakan kokurikulum di peringkat sekolah menengah.
- 1.4.3 Hasil kajian ini dapat membantu kualiti pelaksanaan dan penilaian kokurikulum di peringkat sekolah.

- 1.4.4 Hasil dapatan kajian diharapkan dapat membentuk satu 'Profil Guru Kokurikulum Sekolah Menengah' yang boleh dijadikan panduan perguruan.
- 1.4.5 Dapatan dan Cadangan hasil kajian diharapkan dapat mencetuskan era baru kokurikulum dalam pendidikan bertaraf global dan menjana modal insan.

1.5 Kaedah Mendapatkan Data

Bagi mendapat mendapatkan data untuk kajian ini penyelidik menggunakan tiga kaedah pengumpulan data iaitu Analisis Dokumen, Temu bual bersama 'Stake holder' dan Pemerhatian. Kaedah ini diterangkan oleh penyelidik secara terperinci dalam bab 3.

1.6 Batasan Kajian

1.6.1 Lokasi Kajian

Enam buah sekolah yang dipilih adalah sekolah menengah Gred A dalam daerah Kota Setar. Senarai sekolah ini diperolehi dari Pejabat Pelajaran Daerah Kota Setar (rujuk Lampiran E).

1.6.1 Tahun Kajian

Kajian terbatas oleh kekangngan masa. Penyelidik mengambil masa tiga semester untuk menyiapkan kajian ini. Hanya pencapaian kokurikulum sekolah menengah daerah Kota Setar tahun 2005 dan 2006 diambilkira.

1.7 Pelaksanaan Kokurikulum di Institutsi Pendidikan.

Terdapat tiga kumpulan yang terlibat dan seterusnya membentuk atau menghasil guru kokurikulum dalam dunia pendidikan negara. Pelaksanaan kokurikulum oleh kumpulan-kumpulan itu perlu dikaji. Kumpulan ini membentuk dasar dan budayanya sendiri dalam pelaksanaan kokurikulum terutama dari segi input pengetahuan dan pengalaman melalui kurikulum yang dilaksanakan. Tahap ini penting untuk melihat bagaimana personel dari kumpulan tersebut dihasilkan kelak kerana merekalah yang menentukan corak dan keberkesanan pelaksanaan kokurikulum apabila menjadi seorang guru di sekolah. Penyelidik memilih satu institutsi pengajian tinggi yang mengendalikan program Sarjana Muda Pendidikan untuk melihat input kurikulum kokurikulum yang diwajibkan untuk pelajar Sarjana Muda Pendidikan yang ada relevennya dengan profil guru kokurikulum yang akan dihasilkan kelak. Begitu juga penyelidik memilih satu institusi latihan perguruan yang mewakili kurikulum latihan perguruan di Malaysia. Penyelidik percaya kurikulum kokurikulum institut latihan perguruan ini hampir seragam dengan institut perguruan di seluruh Malaysia di bawah Kementerian Pelajaran. Seterusnya penyelidik melihat dan mengkaji bagaimana pelaksanaan kokurikulum di peringkat sekolah menengah yang umumnya di bawah pengawasan Bahagian Sekolah Kementerian Pelajaran Malaysia. Kumpulan pelaksanaan yang dimaksudkan ialah ;

- 1.7.1 Pelaksanaan Kokurikulum di sekolah-sekolah menengah bantuan penuh kerajaan.
- 1.7.2 Pelaksanaan Kokurikulum di Institut Perguruan Darul Aman.
- 1.7.2 Pelaksanaan Kokurikulum bagi Sarjana Pendidikan di Universiti Utara Malaysia.

1.7.1 Pelaksanaan Kokurikulum di sekolah-sekolah bantuan penuh kerajaan.

Pengenalan

Berdasarkan kepada laporan jawatankuasa kabinet ini, Kementerian Pendidikan telah melaksanakan sepenuhnya Kurikulum Baru Sekolah Rendah (1983) dan Kurikulum Bersepadu Sekolah Menengah (1989). Berpandukan Falsafah Pendidikan Negara, Kementerian Pendidikan telah melaksanakan kurikulum ini menerusi proses pengajaran dan pembelajaran di dalam kelas atau di bilik darjah. Pendidikan bersepadu bermaksud penumpuan khusus kepada ilmu dan kemahiran, nilai murni dan bahasa. Ketiga-tiga faktor digabungkan menerusi mata pelajaran teras, mata pelajaran pilihan dan kegiatan kokurikulum. Kurikulum Bersepadu ini menegaskan unsur-unsur berikut dalam kurikulum iaitu:

- i. *Kandungan kurikulum mengembangkan kemahiran asas yang diperolehi di peringkat sekolah rendah.*
- ii. *Kandungan kurikulum berkaitan dengan hidup seharian.*
- iii. *Kandungan kurikulum memajukan kemahiran belajar, psikomotor dan sosial yang telah dipelajari di peringkat sekolah rendah.*
- iv. *Kandungan kurikulum membina intelek dan mengembangkan daya pemikiran yang kreatif dan mampu menghasilkan idea bernas.*

(Pusat Pengembangan Kurikulum, 1982)

Nilai-nilai murni yang diterapkan ke dalam kurikulum dan kokurikulum adalah :

- i. *baik hati*
- ii. *berhemah tinggi*
- iii. *hormat menghormati*
- iv. *kasih sayang*

- v. *adil*
- vi. *kebersihan fizikal*
- vii. *jujur*
- viii. *rajin*
- ix. *bekerjasama*
- x. *sederhana*
- xi. *bersyukur*
- xii. *bersemangat kemasyarakatan*
- xiii. *berdikari*

(Pusat Pengembangan Kurikulum, 1982)

Laporan Kabinet 1979 dan Laporan Kokurikulum.

Bagi memantapkan sistem pendidikan negara Laporan Kabinet 1979 juga turut menjelaskan status Kokurikulum dalam sistem pembelajaran di sekolah iaitu ;

'Kokurikulum adalah aktiviti yang menyediakan peluang kepada murid-murid untuk mengamalkan ilmu pengetahuan yang dipelajari dalam kelas. Tujuannya bagi murid mendapat keyakinan diri dan pengalaman. Gerak kerja kokurikulum terbahagi tiga bahagian iaitu pasukan pakaian seragam, persatuan atau kelab hobi dan sukan permainan'.

(Laporan Kabinet, 1979)

Secara keseluruhan, pembangunan kegiatan kurikulum dan kokurikulum memberi penekanan kepada objektif melahirkan warganegara yang berpengetahuan, berinovasi dan memiliki nilai positif, sesuai dengan masyarakat majmuk, maju dan memandang ke hadapan.

Kementerian Pelajaran Malaysia mempunyai misi yang amat jelas iaitu mewujudkan sistem pendidikan yang terbaik untuk menghasilkan insan yang mempunyai daya ketahanan tinggi bagi memenuhi aspirasi dan kehendak individu, masyarakat dan negara.

Falsafah Sekolah.

Kementerian Pelajaran Malaysia juga telah mewartakan Falsafah Sekolah pada bulan September 2002 yang menggariskan perkara-perkara berikut :

- i. *Mewujudkan suasana sekolah yang ceria, selesa dan mesra untuk membolehkan anak murid menimba ilmu sambil mempelajari nilai-nilai yang murni. Dengan adanya anggapan bahawa sekolah adalah rumah kedua mereka, anak murid akan suka ke sekolah dan menjauhkan diri daripada terlibat dalam kegiatan sosial yang berunsur negatif.*
- ii. *Menggalakkan anak murid mengamalkan semangat berpasukan yang itu untuk mewujudkan 'Masyarakat Penyayang' di sekolah.*
- iii. *Melatih murid-murid bertindak dengan cepat dan penuh keyakinan terhadap segala proses Pengajaran dan Pembelajaran, di samping bersedia menghadapi sebarang cabaran dan rintangan, selaras dengan falsafah kerja yang diilhamkan oleh Guru Besar, iaitu 'Work Smart, Masa Jimat. Act Fast, Hati Puas'.*
- iv. *Berusaha memupuk minat belajar yang berterusan di kalangan anak murid, selain menyalurkan semangat mencintai diri, mencintai keluarga, mencintai sekolah dan mencintai Negara di sanubari setiap anak murid.*
- v. *Membimbing anak murid supaya menjadi golongan yang berinisiatif serta berfikir lebih kreatif dan inovatif.*
- vi. *Membimbing anak murid agar berjaya meningkatkan prestasi akademik dan kokurikulum agar dapat melengkapkan diri sebagai bakal pemimpin yang sihat, yang berilmu, yang bermoral, yang bermaklumat terkini dan yang berkemahiran atau berkepakaran.*
- vii. *Melatih anak murid agar peka terhadap perubahan dan perkembangan semasa, khususnya dalam bidang sains dan teknologi baru.*
- viii. *Memupuk minat anak murid dalam bidang kebangsaan seperti muzik, Senilukis dan kraf tangan, tarian dan nyanyian, senaman dan sebagainya.*
- x. *Memastikan semua anak murid berupaya menguasai kemahiran 3M, iaitu membaca, menulis dan mengira dengan sempurna, di samping menguasai kemahiran berkomputer sepanjang enam tahun belajardi sekolah rendah.*
- xi. *Mendidik anak murid supaya dapat membantu merealisasikan matlamat dan cita-cita Wawasan Pendidikan dan Wawasan 2020 negara kita.*

(Kementerian Pendidikan Malaysia, 2002)

Pada asasnya gerak kerja kokurikulum adalah sebahagian daripada kurikulum sekolah dan setiap pelajar wajib melibatkan diri. Gerak kerja ini boleh dijalankan di dalam dan di luar bilik darjah, mengikut kesesuaian sesuatu gerakerja. Dengan andaian bahawa pelajar-pelajar tidak mendapat pengalaman tertentu di bilik darjah, oleh itu ;

'Gerak kerja kokurikulum boleh menyediakan pengetahuan dan pengalaman tersebut bagi perkembangan mental, minat, bakat, jasmani, rohani dan pembentukan nilai-nilai estetika serta sosial yang positif'.

(Kementerian Pendidikan Malaysia, 1989).

Sebagai satu bidang pendidikan dan kesinambungan kurikulum di bilik darjah, penglibatan semua pelajar dan ahli masyarakat dalam kokurikulum adalah perlu,

berasaskan kepada anggapan bahawa ;

- i. *Semua pelajar harus mempunyai perseimbangan antara perkembangan mental (akademik) dengan perkembangan sahsiah yang bersepadu (sosial, jasmani dan rohani).*
- ii. *Semua pelajar mempunyai minat dan bakat yang boleh dimajukan.*
- iii. *Semua pelajar boleh dididik dan boleh pula mendidik diri sendiri.*
- iv. *Sekolah bertanggungjawab bagi melahirkan pelajar-pelajar untuk keperluan masyarakat dan negara.*
- v. *Masyarakat juga bertanggungjawab dan memainkan peranan mereka dalam mendidik pelajar-pelajar, termasuklah pendidikan kemasyarakatan.*

(Bahagian Pendidikan Guru, 1993)

Strategi pelaksanaan kokurikulum di sekolah-sekolah :

Bagi mencapai matlamat tersebut berikut adalah strategi pelaksanaan yang dicadangkan oleh pihak Kementerian Pendidikan Malaysia ;

- i.. *memberi wajaran yang sesuai kepada gerak kerja kokurikulum supaya Kurikulum dan gerak kerja kokurikulum boleh saling lengkap melengkapi proses Pendidikan di sekolah.*
- ii. *menambahkan lagi bilangan pasukan pakaian seragam, persatuan/kelab dan sukan serta mempelbagaikan gerak kerja tersebut dengan tujuan memberi peluang kepada semua pelajar melibatkan diri dengan aktif secara individu, kumpulan dan beramai-ramai.*
- iii. *melibatkan pelajar dari semua kaum dalam semua gerak kerja khidmat masyarakat.*
- iv. *melibatkan Jawatankuasa Bimbingan Pelajar Sekolah, Persatuan Ibu Bapa dan Guru-guru, guru-guru dan pelajar-pelajar dalam Perancangan dan pelaksanaan gerak kerja kokurikulum.*
- iv. *melibatkan pelajar dari semua kaum dalam semua gerak kerja kokurikulum, di mana yang sesuai untuk tujuan pemupukan perpaduan.*
- v. *merancang dengan teliti gerak kerja kokurikulum bagi menetapkan matlamat yang dikehendaki.*
- vi. *merekod dan menilai kemajuan gerak kerja kokurikulum yang dijalankan.*
- viii. *mengadakan pertandingan dengan melibatkan semua pelajar.*
- x. *mengadakan penyeliaan dan penilaian yang sistematik secara berterusan.*
- xi. *memberi penghargaan kepada pelajar dan lain-lain pihak dari masa ke semasa.*

(Bahagian Sekolah Kementerian Pendidikan Malaysia, 1993)

Penerapan Nilai-nilai Dalam Kokurikulum.

Pihak Kementerian Pendidikan Malaysia (1989), juga telah mengutarakan beberapa nilai pendidikan yang mesti diterapkan dalam aktiviti gerak kerja kokurikulum yang akan dilaksanakan dalam sistem pendidikan di negara ini, iaitu berdasarkan Rajah 1.1 ;

Rajah 1.1
Nilai-Nilai Dalam Kokurikulum.

Matlamat atau Jenis nilai yang hendak dicapai	Contoh Nilai Pendidikan sebagai Komponen kepada matlamat pendidikan Yang hendak dicapai.
Percaya kepada Tuhan Beradab/bersusila	Bersyukur, bertaqwa, beriman, bersopan santun, berbudi, hormat menghormati, berakhlak mulia, bermaruah, bersifat sederhana, berterima kasih dan merendah diri.
Taat	Patuh kepada peraturan, taat menjalankan tugas, taat kepada suruhan, menjauhi apa yang dilarang, bertaqwa, cintakan diri/sekolah/agama.
Jujur	Boleh diharap/dipercayai, ikhlas, amanah, benar.
Kawal diri	Berdisiplin sendiri (boleh mengawal diri sendiri, menjauhi dari melakukan sesuatu yang tidak baik, tabah) Membantu orang lain, bekerjasama, berperikemanusiaan, simpati, bergotong royong, semangat muhibah, bertolak ansur, persaudaraan tanpa mengira kaum, agama dan kedudukan sosio ekonomi, semangat berkhidmat, kekitaan toleransi, murah hati, hormat menghormati.
Bersih	Kebersihan/kesihatan diri (fizikal, emosi dan mental), kebersihan alam sekitar, menikmati keindahan dan kesenian.
Cinta	Kasih sayang, berperikemanusiaan, belas kasihan, bertimbang rasa, cinta kepada sekolah, agama, bangsa dan Negara, cintakan keamanan, kedamaian, keindahan, keadilan, bertolak ansur, sabar, saling persefahaman, sanggup berkorban.
Maaf	Sanggup memaafkan orang lain.
Fikiran terbuka	Rasional, menerima pandangan/teguran orang lain.
Bercita-cita	Tekun, rajin, berusaha, bersemangat, azam semangat pertandingan yang sihat.
Gembira	Suka dan selalu bersyukur.
Keberanian	Keyakinan diri, tegas, cekal hati, berani kerana benar, sanggup mempertahankan pendapat dengan hujah-hujah yang menyakinkan.
Intelek	Pandai, tajam fikiran dan mahir.
Logik	Rasional, siasat, sistematik, kebenaran dengan bukti, ketetapan, teliti, rumusan berdasarkan perhatian yang nyata, saintifik.
Berdikari	Kebebasan, berkebolehan, mampu.
Imaginatif	Kreatif, berani atau ingin tahu/mencuba.

(Buku Panduan Pengurusan Gerakerja Kokurikulum, 1989 : hal 4 - 5)

Menurut buku Panduan Pengurusan Gerak kerja Kokurikulum Sekolah Menengah dan Rendah terbitan Kementerian Pendidikan Malaysia (1989), Gerak kerja kokurikulum sekolah di kelompokkan kepada tiga kategori atau disiplin iaitu, Pasukan Pakaian Seragam, Persatuan Akademik atau Kelab Hobi dan Sukan Permainan. Pelajar wajib memilih satu daripada setiap kategori tersebut sebagai penyertaan kokurikulum di sekolah. (Warta Kerajaan, 31 Disember 1997).

Warta Kerajaan 28 Disember 1967, Jld 11, bil.27, no:5652 adalah satu-satunya dokumen awal yang dikeluarkan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia yang menegaskan tentang peruntukan masa aktiviti kokurikulum bagi sekolah

menengah dan rendah iaitu ;

a. **Sekolah Rendah**

Tahun	Peruntukan masa
3 dan 4	60 minit seminggu
5 dan 6	120 minit seminggu

b. **Sekolah Menengah**

Tingkatan	Aliran	Peruntukan Masa
Peralihan,1 hingga 3	-	160 minit seminggu
4 dan 5	Sastera	180 minit seminggu
	Sains	140 minit seminggu
	Teknik	100 minit seminggu
	Pertanian	140 minit seminggu
	Perdagangan	180 minit seminggu
	SRT	180 minit seminggu
6	-	180 minit seminggu

1.7.2 Perlaksanaan Kokurikulum dalam Kursus Perguruan Lepas Ijazah di Institut Perguruan Darul Aman.

Pengenalan

Program Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI) dilaksanakan pada tahun 1988. Ianya bagi memenuhi dua matlamat iaitu *pertama* sebagai satu peluang pekerjaan baru kepada para siswazah dalam pelbagai bidang untuk menceburi kerjaya sebagai pendidik. Matlamat *kedua* ialah untuk meningkatkan lagi tahap profesionalisme lulusannya dengan ilmu pengetahuan, ketrampilan iktisas dan pembinaan sahsiah yang diharapkan dapat meningkatkan kualiti pendidikan di sekolah menengah sebagai usaha menyediakan generasi muda Negara menghadapi cabaran Wawasan 2020 (Bahagian Pendidikan Guru, Jan 1998). Satu daripada rasional KPLI diperkenalkan ialah memperkukuhkan aspek 'bagaimana' dalam pengajaran dan pembelajaran merentasi bidang pengkhususan. Aspek ini merangkumi '*pedagogical content knowledge*' dan '*knowledge and skills across curriculum*' bagi tujuan meningkatkan lagi kecekapan guru menguruskan pembelajaran.

Gerak Kerja Kokurikulum (GERKO) adalah merupakan satu daripada komponen wajib dalam kurikulum Pendidikan guru. Kurikulum GERKO dalam program Pendidikan keguruan bertujuan menjadikan pengukuh, pelengkap dan pengkayaan kepada komponen kurikulum yang lain. Objektif GERKO di maktab perguruan adalah untuk memberi pengetahuan pengurusan dan pentadbiran

kokurikulum, kemahiran asas, pengelolaan, kepegawaian dan kejurulatihan. GERKO juga mengutamakan proses pembentukan sahsiah, kepimpinan, penerapan nilai dan sikap positif di kalangan bakal guru. Dengan itu diharapkan guru lulusan maktab perguruan akan menjadi guru permulaan yang berketrampilan dan berkeupayaan menguruskan aktiviti kokurikulum dengan berkesan apabila mereka berkhidmat di sekolah.

Kurikulum GERKO sentiasa disemak dan dikemaskini untuk menyesuaikan dengan perubahan dan keperluan aktiviti kokurikulum di sekolah. Untuk menggalakkan kecemerlangan dalam aktiviti GERKO, Kejohanan Aktiviti GERKO Untuk Maktab Perguruan (KAGUM) diadakan setiap tahun. Selaras dengan pelaksanaan Sistem Kualiti MS ISO 9000 di Bahagian Pendidikan Guru dan maktab perguruan, pengurusan GERKO sentiasa mengutamakan kualiti dari segi isi kandungan, pelaksanaan dan penilaiannya untuk menjamin pelajar mendapat latihan yang berkualiti untuk menjadikan mereka pengurus aktiviti kokurikulum yang berkesan di sekolah.

Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI) bertujuan melahirkan guru permulaan yang berpengetahuan, berkemahiran dan mengamalkan nilai profesionalisme keguruan. Guru yang berkesan bukan sahaja berkemampuan menguasai kemahiran pengajaran di bilik darjah tetapi juga berkeupayaan menjadi pengurus yang berkesan dalam mengendalikan aktiviti Unit beruniform, Persatuan dan Sukan di sekolah.

Matlamat Kokurikulum Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI).

Matlamat Pendidikan adalah untuk memperkembangkan potensi individu secara menyeluruh, seimbang dan bersepadu selaras dengan hasrat Falsafah Pendidikan Kebangsaan (FPK). Gerakerja Kokurikulum (GERKO) dapat membentuk dan memupuk kemahiran kepemimpinan, semangat kesukarelaan dan kesukanan untuk masyarakat dan Negara. Penglibatan dalam GERKO boleh membantu kearah mewujudkan masyarakat yang demokratis, berakhlak mulia, berdisiplin, berdedikasi, berinovatif dan berkreaitif. GERKO juga dapat mengukuhkan lagi integrasi kaum bagi membantu usaha mencapai matlamat perpaduan Negara, patriotisme dan masyarakat penyayang.

Di semua maktab perguruan khususnya Institut Perguruan Darul Aman penglibatan dalam GERKO adalah wajib bagi semua pelajar. Kelulusan dalam komponen ini perlu untuk mendapatkan ijazah pendidikan. Berikut adalah tujuan atau objektif GERKO diwajibkan dalam Program Pendidikan Guru ;

- i. Membolehkan pelajar memperoleh pengetahuan dan menguasai kemahiran dalam semua aktiviti kokurikulum di sekolah.
- ii. Menguasai aspek pengurusan dan kepimpinan untuk membolehkan pelajar merancang, mengurus dan melaksanakan semua aktiviti kokurikulum di sekolah.
- iii. Membentuk sahsiah bersepadu melalui penghayatan nilai-nilai murni, amalan demokratis, berdisiplin, taat, bersikap positif, toleransi dan patriotisme.
- iv. Mewujudkan sifat kepimpinan dan membina daya pemikiran yang tajam, inovatif, kreatif dan daya tahan dalam menghadapi tugas.

- v. Melahir dan mengembangkan bakat, potensi dan kepimpinan guru pelatih dalam kegiatan sosial, kebudayaan dan khidmat masyarakat yang boleh membantu usaha ke arah mencapai matlamat intergrasi, perpaduan Negara dan masyarakat penyayang.

(Buku Panduan GERKO, Mac 2003 : hal. 2-3)

Kurikulum KPLI dibina berasaskan kepercayaan bahawa guru yang berkualiti dan memiliki ciri-ciri guru yang unggul mampu melahirkan generasi terpelajar bagi merealisasikan Wawasan 2020. Dengan keyakinan tersebut, kurikulum KPLI dibentuk dengan matlamat untuk menghasilkan guru yang memiliki ketrampilan peribadi, bertanggungjawab terhadap perkembangan sendiri dan mempunyai akauntabiliti yang tinggi terhadap pelajar dan masyarakat serta mempunyai semangat patriotik.

Pada masa yang sama KPLI mengekalkan matlamat yang terkandung dalam Falsafah Pendidikan Negara sebagai teras penggubalan kurikulumnya. Berdasarkan Falsafah Pendidikan Negara yang mengariskan kualiti peribadi, profesional, dan sosial yang perlu dimiliki oleh individu guru yang berkenaan, Model Konseptual Pendidikan guru menekankan kepentingan tiga aspek asas iaitu pengetahuan, kemahiran dan nilai yang disepadukan merentasi semua disiplin mata pelajaran dan aktiviti yang dirancang.

Model Pelaksanaan Kokurikulum.

Model ini menekankan akauntibiliti guru kepada tiga dimensi utama iaitu ketuhanan, kemasyarakatan dan sendiri. Citra ketiga-tiga dimensi ini dijemakan dalam program berikut ;

Ketuhanan :

... dengan menganjurkan peningkatan ilmu, penghayatan dan amalan individu sebagai insan yang percaya dan patuh kepada ajaran agama.

Kemasyarakatan :

... menekankan diri sebagai pendidik, pemimpin dan agen perubahan.

Kendiri :

... menekankan pembinaan daya ketahanan, patriotisme, pemupukan budaya ilmu, pembentukan sahsiah dan pekerti muflis.

(Buku Panduan GERKO, Mac 2003 : hal. 4-5)

Selaras dengan matlamat Falsafah Pendidikan Negara, model ini menekankan matlamat perkembangan potensi individu guru secara seimbang dan bersepadu dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani. Hasrat ini dapat dicapai menerusi pelaksanaan kurikulum pendidikan guru yang menyepadukan aspek-aspek pengetahuan, kemahiran ikhtisas dan amalan nilai-nilai keguruan.

Berdasarkan Model Konseptual Pendidikan Guru, kurikulum aktiviti Kokurikulum KPLI digubal dengan mengambil kira usaha menterjemahkan ketiga-tiga aspek iaitu pengetahuan, ketrampilan dan nilai secara bersepadu seperti berikut ;

Pengetahuan :

Ia mengandungi pengetahuan tentang perkembangan dan kepentingan aktiviti kokurikulum dalam pendidikan.

Ketrampilan :

Ia merangkumi kemahiran menggunakan aktiviti kokurikulum dalam membantu meningkatkan kualiti mutu kerja.

Nilai :

Ia merujuk kepada pembinaan dalaman serta penerapan, penghayatan dan amalan nilai-nilai murni yang menampilkan sahsiah dan perlakuan guru yang penyayang, berpekerti mulia, berdaya saing, berdaya tahan, patriotik, inovatif, kreatif dan taat kepada etika profesion keguruan.

(Buku Panduan GERKO, Mac 2003: hal 5-6)

Peruntukan Masa Kokurikulum KPLI.

Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI) dibahagikan kepada dua bahagian iaitu

Kursus Perguruan Lepas Ijazah (Sekolah Menengah) dan Kursus Perguruan

Lepas Ijazah (Sekolah Rendah). KPLI (Sekolah Rendah) mula diperkenalkan

pada tahun 1998. Bagi memantapkan lagi kurikulum kokurikulum KPLI,

Bahagian Pendidikan Guru telah menetapkan komponen kokurikulum dan masa pelaksanaan seperti berikut ;

Struktur GERKO KPLI (Sekolah Menengah) mengikut semester :

Bil	Komponen	Semester 1	Semester 2	Jumlah
a.	Pengurusan GERKO	15 jam	-	1 kredit 15 jam
b.	Unit Beruniform	24 jam	21 jam	1 kredit 45 jam
c.	Sukan : - Permainan - Olahraga	24 jam -	- 21 jam	1 kredit 45 jam
	Jumlah			3 kredit

Semua pelajar KPLI adalah wajib memilih dan mengikuti semua bidang GERKO sama ada secara teori atau pun amali. Berikut dijelaskan oleh Bahagian Pendidikan Guru melalui 'Buku Panduan GERKO' , Mac 2003 menyatakan bahawa terdapat tiga bidang GERKO yang patut diceburi oleh semua pelajar.

Pengurusan Gerakerja Kokurikulum (GERKO) secara teori adalah bernilai satu kredit dengan jumlah masa interaksi selama 15 jam dan dilaksanakan secara kuliah pada semester satu sahaja. Penglibatan dalam badan beruniform juga bernilai satu kredit dengan jumlah masa interaksi amali selama 45 jam pada semester satu dan dua dengan memilih satu daripada unit beruniform yang ditawarkan. Penglibatan dalam sukan dan permainan pula melibatkan masa interaksi selama 24 jam (untuk KPLI menengah sahaja). Ini meliputi satu permainan pada semester satu. Olahraga adalah aktiviti sukan wajib dipelajari, ianya tidak termasuk kuota permainan yang perlu dijalani pada semester dua selama 21 jam. Pelajar akan dinilai pada setiap semester dan markah dilaporkan kepada Setiausaha Peperiksaan maktab atau institut oleh Ketua Jabatan masing-masing.

Strategi Pelaksanaan Gerak Kerja Kokurikulum,

Strategi-strategi berikut digariskan bagi memastikan aktiviti GERKO dapat dilaksanakan dengan berkesan sepanjang pengajian pelajar di Institut Perguruan Darul Aman dan amnya di seluruh Maktab-maktab Perguruan di Malaysia iaitu;

- i. Pengurusan GERKO disampaikan secara kuliah satu jam setiap minggu, dan dimasukkan dalam jadual waktu maktab.
- ii. Komponen sukan, unit berunifom dan persatuan dikendalikan secara amali pada waktu pagi atau petang.
- iii. Tempoh setiap sesi interaksi ditentukan oleh maktab mengikut tuntutan sukatan dan keperluan maktab.
- iv. Sebolehnya, pensyarah penasihat GERKO haruslah bertauliah dalam bidang masing-masing.
- v. Pendekatan Pengajaran dan Pembelajaran dicadangkan,
 - a. Tunjukcara
 - b. Ceramah
 - c. Mengelola Acara dan / atau pertandingan
 - d. Perkhemahan
 - e. Kursus
 - f. Bengkel / Simulasi / Sumbang saran / Perbincangan
 - g. Seminar
- vi. Kursus-kursus GERKO sama ada Kursus Asas, Kursus Pengurusan, Kursus Kepegawaian atau Kursus Kejurulatihan untuk semua Kompoenen GERKO dicadangkan perlaksanaannya pada hujung minggu atau semasa Cuti Semester. (Rujuk Carta organisasi GERKO).

(Buku Panduan GERKO, Mac 2003 : hal. 14-15)

Program Pendidikan Luar Dalam Kokurikulum KPLI.

Pada tahun 1993 semua Guru Pelatih Perguruan Asas (KPA) dan Guru Pelatih Lepas Ijazah (KPLI) telah diwajibkan mengikuti Program Pendidikan Luar (PPL). Justeru itu setiap maktab perguruan telah mewujudkan Jawatankuasa Pendidikan Luar khusus untuk menyediakan perancangan dan penyelarasan Program Pendidikan Luar. Walaupun program ini ditamatkan pada tahun 1996, pihak Instititut Perguruan Darul Aman (IPDA) masih meneruskan program ini kerana menyedari akan implikasinya yang amat besar kepada profesyen

perguruan dan kesan ke atas kewibawaan guru dalam bidang kokurikulum terutama dalam aktiviti badan berunifom hingga hari ini. Program Pendidikan Luar mengintegrasikan pelbagai komponen akademik dan ikhtisas bagi memantapkan lagi kurikulum.

Mengikut Bahagian Pendidikan Guru Kementerian Pendidikan Malaysia, (1993).

program ini bertujuan untuk mencapai objektif-objektif berikut :

- i. *Merancang, mengurus dan mengelola aktiviti-aktiviti pendidikan luar.*
- ii. *Menguasai kemahiran-kemahiran asas kegiatan luar mengikut kemampuan diri.*
- iii. *Menunjukkan kepekaan dan keperihatinan terhadap keindahan dan kekayaan alam semulajadi termasuk isu alam sekitar.*
- iv. *Meningkatkan pembelajaran menerusi pengalaman-pengalaman yang menyeronokkan dan selamat dalam persekitaran yang berbeza-beza.*
- iv. *Membina ketahanan, disiplin dan keyakinan diri dalam menghadapi cabaran-cabaran semasa.*
- vi. *Menunjukkan sikap positif, semangat kewarganegaraan, kesedaran sivik yang tinggi dan memupuk semangat patriotisme.*
- vii. *Mengembangkan sifat-sifat kreatif dan inovatif serta membuat keputusan yang bijak terutama dalam keadaan segera atau cemas.*

Untuk mencapai objektif tersebut setiap maktab perguruan diberi peluang untuk merancang dan melaksanakan aktiviti pendidikan luar mengikut kesesuaian masa, persekitaran serta kemampuan dari aspek kemudahan, peralatan dan kepakaran. (Kementerian Pendidikan Guru, 1993). Aktiviti yang dirancang perlulah merangkumi aktiviti air, seperti berkanu, snorkeling, berakit, keselamatan di air

dan aktiviti di darat seperti perkhemahan, kajian alam sekitar, absailling, trekking dan orienteering.

Pendidikan luar merupakan proses pembelajaran yang berlaku di luar bilik darjah. Keberkesanannya sesuatu pelajaran pendidikan luar banyak bergantung kepada alam semula jadi yang digunakan sebagai media bagi tujuan pembelajaran (Bahagian Pendidikan Guru, 1993). Pendidikan Luar juga melibatkan tiga domain penting, iaitu domain Kognitif, Afektif dan Psikomotor yang hanya akan tercapai melalui pengalaman secara langsung dan berterusan.

1.7.3 Perlaksanaan Kokurikulum Sarjana Muda Pendidikan di Universiti

Utara Malavsia (UUM).

Pengenalan

Kegiatan kokurikulum telah diperkenalkan di Universiti Utara Malaysia sejak ia ditubuhkan pada tahun 1984 dan ia dijadikan sebahagian daripada kursus wajib sepertimana kursus-kursus teras akademik lain. Ini bermakna, setiap kegiatan yang diceburi oleh para pelajar akan diberi kredit dan dikira bersama-sama dengan kredit-kredit lain yang boleh didapati daripada kursus akademik sebelum dianugerah ijazah. Oleh itu, kegiatan kokurikulum hendaklah dititikberatkan sebagai satu kursus akademik dan bukan sebagai kegiatan sampingan atau sambilan.

Matlamat, Tujuan dan Objektif Program Kokurikulum ;

- a. Untuk memenuhi hasrat Universiti mewujudkan pendidikan seimbang dan menyeluruh supaya pelajar menjadi siswazah yang lebih matang.
 - b. Untuk melatih aspek kepimpinan dengan menitikberatkan disiplin, organisasi dan kerjasama kumpulan di kalangan pelajar.
 - c. Untuk memberi peluang kepada pelajar mengasah bakat dan kemahiran diri.
 - d. Untuk memupuk semangat kerjasama dan perpaduan kaum.
- strategi perlaksanaan ;

Strategi Pelaksanaan dan Penilaian Kokurikulum.

Program kokurikulum adalah kegiatan akademik, dan diwajibkan ke atas semua pelajar yang mendaftar untuk mengikuti pengajian ijazah pertama di universiti ini. Para pelajar dikehendaki lulus di dalam kegiatan kokurikulum yang disertainya, sepertimana kursus akademik yang lain sebelum penganugerahan ijazah dilaksanakan.

Mulai semester Julai, sesi 1996/1997, jumlah kredit bagi kegiatan kokurikulum telah diubahsuai menjadi empat semester kecuali PALAPES dan kursus baru iaitu Kor SUKSIS Polis yang diperkenalkan pada tahun 2001 dengan jumlah kreditnya enam dan diikuti selama enam semester.

Para pelajar bebas memilih mana-mana kursus yang diminatinya dan dinasihatkan supaya tidak memilih kursus yang sama dengan bidang pengkhususan masing-masing sebelum menyertainya kerana matlamat kokurikulum ialah untuk menjadikan seorang pelajar itu serba boleh sebaik mungkin. Para pelajar dikehendaki menganggotai mana-mana kumpulan yang dipilihnya sehingga semester empat atau dalam kes khas boleh meninggalkannya selepas dua semester dengan kebenaran untuk mengikuti komponen Kreativiti, Khidmat Masyarakat atau Perniagaan Tani selama dua semester lagi.

Bagi setiap kegiatan yang ditawarkan, terdapat beberapa syarat kemasukan yang dikenakan. PALAPES misalnya, mesyaratkan ukuran dan berat badan yang tertentu sebagai syarat khusus dan pelajar-pelajar dikehendaki lulus dalam ujian pemilihan yang dikendalikan oleh markas PALAPES dan Bahagian Pasukan Simpanan. Kokurikulum Kesenian misalnya, mensyaratkan pelajar mempunyai minat yang mendalam dalam bidang yang dipilih, contohnya adalah menjadi kelebihan jika mereka mempunyai kemahiran dan bakat berkaitan di bidang seni yang dipilih.

Pelajar boleh memilih mana-mana kursus yang ditawarkan sahaja. Biasanya pelajar-pelajar harus mendaftar untuk mengikuti kursus kokurikulum pada semester pertama ketika memulakan pengajiannya di Universiti ini. Setiap pelajar wajib membayar yuran kokurikulum sebanyak RM. 200.00 sekali sahaja sewaktu

pendaftaran sehingga pelajar tersebut melengkapkan kursus kokurikulum di universiti ini.

Pelajar-pelajar dikehendaki mengikuti semua program yang disusun untuk setiap kursus, termasuk aktiviti luar kuliah atau kampus. Sebagai dasar setiap kumpulan hendaklah mengikuti atau mengadakan aktiviti perkhemahan, pertemuan umum atau lawatan sambil belajar satu kali dalam satu semester. Aktiviti ini adalah aktiviti kemuncak yang membolehkan pelajar menerapkan pengetahuan teori kepada alam praktikal.

Setiap kumpulan kokurikulum mempunyai kayu pengukur penilaian yang berbeza-beza, tetapi penilaian terhadap faktor-faktor asas yang diseragamkan ialah ;

- i. Ujian bertulis (teori).
- ii. Latihan Amali, kepimpinan dan prestasi pembinaan sahsiah.
- iii. Kemahiran yang dicapai
- iv. Penglibatan diri dalam setiap aktiviti kokurikulum atau Universiti termasuk kehadiran ke kuliah, kawad dan intergrasi kokurikulum.

Nilai satu kredit akan diberikan kepada aktiviti kokurikulum bagi setiap semester apabila pelajar memenuhi keperluan penilaian yang ditetapkan. Kredit ini akan dikira pada setiap semester dan diambilkira dalam purata mata gred semester atau keseluruhan. Pelajar-pelajar mengumpul empat kredit daripada kursus

kokurikulum sebelum layak menerima ijazah, kecuali UNIT PALAPES dan Kor SUKSIS Polis sebanyak enam kredit. Pengecualian boleh dibuat untuk mendapat kelonggaran daripada menyertai aktiviti-aktiviti kokurikulum pada masa-masa tertentu dengan cara mengemukakan surat pengesahan doktor bertauliah dan diiktiraf, yang dapat memastikan taraf kesihatan fizikal dan mental pemohon. Walau bagaimanapun, jika pengecualian aktiviti fizikal diluluskan, pelajar-pelajar dikehendaki mengikuti pembelajaran secara teori.

1.8 Definisi Operational.

1.8.1 Kurikulum :

Menurut Kamus Dewan, Edisi ketiga (2002), Kurikulum dimaksudkan sebagai skop dan isi kandungan sesuatu mata pelajaran di sekolah dan senarai kesemua mata pelajaran (kursus pengajian) di sekolah atau institutsi.

1.8.2 Kokurikulum :

Kegiatan kokurikulum ertinya apa-apa kegiatan yang dirancang lanjutan daripada proses pengajaran dan pembelajaran dalam bilik darjah yang memberikan murid peluang untuk menambah, mengukuh dan mengamalkan pengetahuan, kemahiran dan nilai yang dipelajari di bilik darjah.

(Peraturan 2 dalam Peraturan-peraturan pendidikan (Kurikulum Kebangsaan) 1997 seperti Warta Kerajaan Jilid

42/No. 11 (Tambahan no 41), Perundangan (A)/P.U.(A)
196 bertarikh 21 Mei 1998)

Kokurikulum adalah sebahagian daripada Kurikulum Kebangsaan.

'Kurikulum Kebangsaan ialah suatu program pendidikan yang termasuk kurikulum dan kegiatan kokurikulum yang merangkumi semua pengetahuan, kemahiran, norma, nilai, unsur kebudayaan dan kepercayaan, untuk membantu perkembangan seseorang murid dengan sepenuhnya dari segi jasmani, rohani, mental dan emosi serta untuk menanam dan mempertingkatkan nilai moral yang diingini dan untuk menyampaikan pengetahuan'.

(Rujuk Subperaturan 3(1) dalam Peraturan-peraturan
(Kurikulum Kebangsaan) 1997 yang diterbitkan sebagai
P.U. (A) 531/97).

1.8.3 Maktab atau Institut :

Maktab atau Institut yang dimaksudkan ialah Institut Perguruan Darul Aman, Jitra, Kedah Darul Aman.

1.8.4 Universiti Utara Malaysia (UUM) :

Universiti Utara Malaysia yang beralamat di Sintok, Changlun, Kedah Darul Aman.

1.8.5 Kursus Perguruan Lepas Ijazah (KPLI) :

Kursus yang dijalankan di Institut Perguruan Darul Aman secara sepenuh masa selama satu tahun bagi melahirkan bakal guru lepasan ijazah dalam bidang pendidikan peringkat sekolah menengah. Kursus ini dianjurkan oleh Bahagian Pendidikan Guru, Kementerian Pelajaran Malaysia.

1.8.6 Gerakerja Kokurikulum (GERKO) :

Semua aktiviti kokurikulum yang ditawarkan oleh pihak maktab atau institut meliputi komponen kokurikulum iaitu Persatuan atau Kelab Hobi, Sukan atau Permainan dan Badan Beruniform.

1.8.7 Sarjana Muda Pendidikan :

Kursus yang ditawarkan oleh Kementerian Pelajaran Tinggi di Universiti Utara Malaysia, Kedah dan pelajar ijazah pertama dalam bidang pendidikan di Institut Perguruan Darul Aman, Jitra, Kedah untuk melahirkan bakal guru-guru dalam bidang pengajian pendidikan Teknologi Maklumat, Ekonomi, Akaun dan TESL. Program pengajian mengambil masa selama tiga tahun (enam semester).

1.8.8 Profil Guru Kokurikulum Kementerian Pelajaran Malaysia :

Ciri-ciri atau kriteria yang perlu ada pada seorang guru kokurikulum di sekolah menengah atau ciri-ciri yang perlu dikuasai atau dibentuk kepada bakal guru kokurikulum bila menjadi pendidik di sekolah menengah kelak

sesuai dengan kehendak dan dasar yang dilaksanakan oleh Kementerian Pelajaran Malaysia bagi menghasilkan insan yang seimbang dari segi Jasmani, Emosi, Rohani dan Intelek berdasar Falsafah Pendidikan Kebangsaan.

1.8.9 'Stake Holder' :

Pegawai Kementerian Pelajaran, Pegawai Kokurikulum Universiti, Pengetua Sekolah, Penolong Kanan Kokurikulum, Penyelia Kokurikulum Daerah dan Guru Penasihat berkaitan Kokurikulum sekolah. Mereka ini mempunyai kuasa atau terlibat dengan proses pengajaran, pembelajaran dan penilaian kokurikulum sekolah menengah.

1.8.10 Sekolah Cemerlang Kokurikulum 2005 dan 2006 :

Senarai sekolah cemerlang kokurikulum 2005 dan 2006 adalah meliputi sekolah di daerah Kota Setar sahaja. Senarai ini diberikan oleh Pejabat Pelajaran Daerah, Kota Setar kepada penyelidik. Kecemerlangan berasaskan kepada pencapaian dalam beberapa pertandingan kokurikulum yang dianjurkan oleh pejabat Pendidikan Daerah pada tahun 2005 berasaskan disiplin kokurikulum iaitu Persatuan Akademik seperti kuiz, syarahan dan perbahasan, Kelab Hobi seperti pertandingan karaoke, kebudayaan dan nyanyian, Sukan / Permainan iaitu melalui Majlis Sukan Sekolah-sekolah Daerah Kota Setar dan pertandingan Badan beruniform seperti pertandingan kawad kaki.

Kesimpulan :

Sebagai rumusan, Semua pihak memahami dan menerima kokurikulum merupakan satu proses yang amat penting dalam membentuk 'Modal Insan Cemerlang' sebagaimana terdapat dalam nilai-nilai murni Falsafah Pendidikan Negara. Kokurikulum adalah satu proses pendidikan yang dapat membantu membina sahsiah diri dan nilai-nilai sendiri pelajar ketika alam persekolahan. Satu kerugian besar dalam pendidikan jika pelaksanaan kokurikulum ini tidak dieksploitasi semaksima mungkin untuk membantu pelajar mencapai matalamat dan objektif yang telah dihasratkan oleh Kementerian pelajaran Malaysia. Untuk ini kokurikulum perlu dirancang, dilaksanakan dan dinilai secara sistematik agar ianya benar-benar berkesan ke atas proses pembelajaran dan pendidikan pelajar terutamanya di peringkat sekolah menengah. Bagi memastikan kualiti pelaksanaan dan penyampaian kokurikulum kepada pelajar sudah tentu guru kokurikulum merupakan personel utama yang perlu dipertitikberatkan kerana merekalah penjaja dan pelaksana di peringkat sekolah. Walaupun di peringkat institusi perguruan dan universiti menetapkan penglibatan bakal guru untuk melibatkan diri dalam aktiviti kokurikulum semasa mendapat latihan perguruan tetapi aspek ini belum mencukupi sekiranya mereka tidak mempunyai ciri-ciri profil kokurikulum yang dapat memotivasikan mereka untuk melaksanakan kokurikulum di sekolah dengan penuh tanggung jawab dan akauntibiliti. Walaupun terdapat pelbagai dokumen berkaitan kokurikulum tetapi tidak terdapat satu pun profil khusus yang berkaitan guru kokurikulum, profil guru kokurikulum amat penting untuk memberi panduan kepada pihak yang terlibat dengan pendidikan untuk memilih personel yang sesuai atau layak untuk melaksanakan tugas kokurikulum di sekolah kelak. Mempunyai perancangan yang sistematik dan kemudahan yang lengkap

tidak akan bermakna jika personel atau guru kokurikulum tidak mempunyai pengetahuan, pengalaman, komitmen, minat, tanggung jawab dan akauntibiliti terhadap bidang kokurikulum. Selagi tidak ada profil tersebut adalah sukar bagi pihak pendidikan guru untuk mendidik guru yang boleh berfungsi secara berkesan sebagai guru kokurikulum di masa depan.

